

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนเราเกิดมา เกิดมาไม่รู้จักเกิดมาอย่างไร เด็กเกิดมาจากพ่อจากแม่ ถึงเวลาร้องไห้บังคับเอาจากพ่อแม่ด้วย ร้องไห้บังคับเอาด้วยสายใยใจ ด้วยความรัก ลูกอย่างไรก็ให้ นี่ลูกนะอย่างไรก็ได้ นี่เวลาเกิดมา เห็นไหม นี่ว่าเราเกิดจากพ่อจากแม่ แต่ศาสนาว่าเกิดมาจากกรรมนะ เราเกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกันนะ ต้องมีสายบุญสายกรรมร่วมกันมา ไม่อย่างนั้นจะมาเกิดเป็นลูกเราหรือ มันต้องมีสิ่งสัมพันธ์กัน ทางโลกเขาพิสูจน์ได้ด้วยดีเอ็นเอนะ กรรมพันธุ์ของพ่อของแม่หมดเลย แต่นิสัยใจคอลูกของเราแต่ละคนมันไม่เห็นเหมือนกันสักคนหนึ่ง ใจของเขาใจ คำโบราณเขาบอกเลี้ยงได้แต่ตัว ใจเลี้ยงไม่ได้

แต่ศาสนานี้เลี้ยงได้ ศาสนานี้กล่อมเกลี้ยงหัวใจให้มันรักพ่อรักแม่ ความกตัญญูทเวทที่เป็นสมบัติของคนดี ถ้ามีความกตัญญูทเวท เห็นไหม คิดถึงพ่อคิดถึงแม่ จะทำอะไรก็คิดถึง ถ้าไม่มีอะไรก็คิดถึงนะ คิดประสาเขา คุณติ วยรूंมันคบกันมันบอกว่าพ่อแม่เนาเบือมากเลย เราเป็นเพื่อนกัน เราแนะนำกัน เราไปเที่ยวประสาเราคิดว่า เห็นไหม นี่ศาสนาเลี้ยงหัวใจ ตัวศาสนาถึงความสำคัญใจ เรามาเสียดสละกัน ถ้ามองทางวิทยาศาสตร์ เห็นไหม นี่มีแต่เสียดออกไป สละออกไป เขาคิดว่าเป็นแต่วัตถุใจ เราเสียดสละออกไป พระไม่ทำอะไรเลย พระได้แต่รับ พระทำงานยิ่งกว่าโลกอีก

โลกทำมาหากินกันนะ ทำมาหากิน เห็นไหม คุณติ มันก็ช่วยเหลือเจือจานกันได้ ญาติพี่น้องช่วยเหลือเจือจานกันได้ ใครตกทุกข์ได้ยากก็ช่วยเหลือเจือจานกันได้ แต่เวลาพระปฏิบัตินะ นั่งสมาธิก็ต้องนั่งคนเดียว มีครูบาอาจารย์คอยแนะนำแต่ก็ต้องนั่งเอง เวลาเดินจงกรมก็ต้องเดินเอง ถ้าพระไม่เอาหัวใจไว้กับตัวเองมันจะน้อยเนื้อต่ำใจนะ เราจะมาบวชอยู่ทำไม คุณติ ทางโลกเขามีความสนุกสนานครึกครื้นกัน เขามีแต่ความสุข พระมีแต่ทุกข์แต่ยาก ต้องบังคับตัวเองด้วยศีลด้วยธรรม เห็นไหม ถ้าด้วยศีลด้วยธรรมเพื่ออะไรละ ก็เพื่อบังคับเอาใจตัวเองไว้ เห็นไหม ถ้าเอาใจตัวเองของเราได้

นี่คน ถ้าเอาใจของตัวเองได้มันจะเห็นใจของทุกๆ ดวงนะ จากใจดวงหนึ่งให้ใจดวงหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นะ ใจดวงนั้นสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

ความสำเร็จพระอรหันต์เพราะอะไร เพราะสิ่งในหัวใจเรามันบีบคั้นนะ มันเศร้า มันหมอง มันอั้น
 ตู มันมีความทุกข์ความกังวลในหัวใจทั้งนั้นเลย นี่แล้วคิดถึงในอนาคตจะเป็นอย่างไร ปัจจุบันนี้จะ
 เป็นอย่างไร นี่ถ้าเราเป็นคนมีหุมีตานะ เราเดินไปจะไม่เหยียบขวากหนามนะ ขวากหนามนะเรา
 หลบมัน เว้นแต่ผลอ ผลอเราไปเหยียบเข้าเราก็ต้องบ่งหนามออกจากเท้าของเรา ถ้าเราเหยียบ
 หนามขึ้นมา เราจะได้เดินได้สะดวกสบายไหม

นี่แล้วถ้าหัวใจที่มันพาเกิดพาดายเราไม่รู้จักมัน เห็นไหม เพราะเราไม่รู้ เราหลงไป เราถึง
 เวียนไปเวียนมาอยู่อย่างนี้ เวียนไปเวียนมานะ คุณ เกิดเป็นเด็กเป็นเล็กขึ้นมาแต่มีความสุขมีแต่
 ความพอใจ พอโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาต้องรับผิดชอบ พอโตเป็นคนเฒ่าคนแก่ขึ้นมา แล้วชีวิตมันคือ
 อะไรละ แล้วมันจะไปไหนต่อไป นี่ไอ้เกิดตายเกิดตายนี้ เห็นไหม เวลาเกิดมาเป็นเด็กนี้ อู้อู! มี
 ความสุขมาก เราจะเป็นผู้ใหญ่ อยากรับผิดชอบ อยากรจะทำหน้าที่การงาน มันความเพื่อฝันของ
 เด็ก พอเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาเรารับผิดชอบขึ้นมา พอเราแก่เฒ่าขึ้นมาเราก็ไป

นี่เราว่าชีวิตนี้มันเป็นที่น่ารื่นเริง เห็นไหม เราคิดของเราละ แต่เราไม่รู้เลยเราเกิดตายเกิด
 ตายมาก็รอบแล้ว ก็รอบแล้วมันเวียนตายเวียนเกิดอยู่อย่างนี้ ถ้ามันไม่เวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้ชีวิต
 ของเด็ก ความรู้สึกของเราต้องเหมือนกัน พ่อแม่บังคับให้ลูกเหมือนกันนะ ในท้องเดียวอยากให้
 เหมือนกันหมดเลย แล้วมันเหมือนกันไหม มันไม่เหมือนกันเพราะหัวใจมันสะสมต่างๆ กันมา
 จริตนิสัยต่างๆ กันมา การจริตนิสัยต่างๆ กันมา ความเห็นก็ต่างๆ เขว้ปัญญาที่ต่างๆ กันมา
 ความรู้สึกต่างๆ กัน ความสิ่งอย่างนี้ที่เราเสียสละ เราเสียสละไปแล้วไม่เห็นได้อะไรมาเลย

การเสียสละไปคือการพัฒนาใจใจ เห็นไหม คุณ พันธุกรรมของเขาเขาตัดแต่งพันธุกรรม
 ของเขา ตัดแต่งพันธุกรรมเพื่ออะไร เพื่อให้พันธุ์พืชมันมั่นคง มันทนแล้งทนฝน มันทนต่างๆ ให้
 มันมั่นคง ให้มันเจริญเติบโตขึ้นมา นี่การตัดแต่ง เห็นไหม เราเสียสละขึ้นมา เราเสียสละเพื่อใคร
 เราเสียสละเพื่อเราละ นี่ถ้าเราได้เสียสละขึ้นมาสบายใจ เราออกไปนี่เราเป็นผู้ให้ เรายังมีโอกาส
 ได้เป็นผู้ให้นะ ถ้าผู้รับ เห็นไหม นี่เนื่อบุญของโลกนี้พระภิกษุรับแล้ว ถ้าไม่มีพระภิกษุเราจะ
 ทำบุญที่ไหนกัน เพราะอะไร เพราะผู้มีศีลใจ เราไม่มีการแข่งขันนะ ภิกษุสละทางโลกแล้ว โลกนี้
 ไม่ทำเลย สิ่งทีเรื่องของโลกเสียสละหมด เสียสละออกไป นี่สิทธิของเรามี

มนุษย์เกิดมามีสิทธิเหมือนกันทั้งนั้นนะ มีสิทธิตามกฎหมาย แต่พระไม่ได้นะ เวลาพระ
 บวชไปแล้วพระต้องมีศีลมีธรรมแล้ว ต้องมีกติกแล้ว ห้ามทำ ห้าม ห้าม ห้าม ห้ามทำทุกๆ

อย่าง จะทำเหมือนโลกเขาไม่ได้ ทำเหมือนโลกเขาไม่ได้ เป็นผู้ไม่ได้แข่งขันกับโลกเขา เราเสียสละให้ผู้มีศีล ผู้มีศีลมีศีลเพื่ออะไร เพื่อหัวใจของเรา ถ้าศีลมันปกตินะ เราปกติ มือไม่มีแผลเลยมันจะทำอะไรก็ได้ มันจะหยิบยาพิษอะไรมันก็เอาไปได้ทั้งนั้นนะ ถ้ามือมันมีแผลๆ มันเข้าไปถึงร่างกายมันทำให้ถึงตายได้

ศีลถ้ามันไม่ปกติ เห็นไหม ศีลที่มันต่างมันพร้อย ศีลที่มันทะเล่ ศีลที่มันขาด นี่เราก็ไม่สบายใจนะ เราไม่สบายใจ ทิฏฐิความเห็น การอยู่เสมอกัน ความเห็นเสมอกัน ภิกษุทำสังฆกรรมร่วมกัน ทำอุโบสถร่วมกันเป็นอุโบสถสามัคคี แต่พูดถึงถ้ามันนานาสังวาส ต่างกันโดยศีล ต่างกันนะเขารังเกียจ มันเป็นโมฆะ มันเป็นโมฆิยะ มันทำแล้วไม่ได้ผล มันไม่ได้ผลเพราะใคร เพราะเราคนเดียว เห็นไหม เราก็ไม่สบายใจ เราก็มีแผลของเรา เราเข้ากับหมู่คณะไม่ได้ความอาจหาญรื่นเริงเห็นไหม

นี่มีศีล มีศีลแล้วมีความปกติของใจ ถ้าปกติของใจ นี่โลกเขาทุกข์กันเพราะอะไร สิ่งที่แสวงหากันนี่เพราะอะไร ก็เพราะตัวนี้ เพราะสิ่งที่มันไม่ปกตินี้ ถ้ามันปกติขึ้นมาเราก็เห็น เห็นสภาวะโลกเขา แล้วความสุขที่เขาหากัน เห็นไหม ความสุขสาธารณะนะ ทุกคนมีเงินมีปัจจัยซื้อได้ทั้งนั้นนะ ธุรกิจบริการเราจะไปเที่ยวที่ไหนก็ได้ จะไปซื้อที่ไหนก็ได้ ทุกคนมีสิทธิเหมือนกันหมดเลย แต่มีเงินมากน้อยขนาดไหนทำหัวใจให้สงบทำไม่ได้หรอก คนมีเงินมากมีเงินน้อยถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันสงบเพราะเรา มันไม่เกิดจากอามิสใจ

ความสุขเกิดจากเราเอง ความสุขเกิดจากการนอนพักผ่อนอยู่ที่บ้าน แต่เราไม่เข้าใจความสุขคือการไปทัศนาศร ความสุขคือการแสวงหา ความสุขคือความพอใจของเรา อันนั้นมันเป็นความสุขโดยอามิสนะ มันได้ขึ้นมาทีพอใจ แล้วเคยได้ไปซ้ำไปซำคครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ แล้วมันก็จืดจืดไป แต่สมาธิเข้าแล้วเข้าอีกนะ มันมีความสุขของมันทุกวัน เข้าสมาธิถ้ามีความสุข ความสุขหาได้ทีนี้ไง แล้วงานอย่างนี้ละ เราอาบเหงื่อต่างน้ำทำงานกันเราว่าเราทุกข์เรายาก แล้วเดินจงกรมมันเครียดนะ นั่งสมาธิไม่ลงสักที โอ๊ย! นั่งจนปวด เจ็บปวด นี่มันทุกข์กว่าไหม

นี่ว่าพระไม่ได้ทำงานเลย งานของพระนั่งที่นี่ ครูบาอาจารย์เรานั่ง เห็นไหม ตั้งแต่ ๖ โมงเย็น ๖ โมงเช้าถึงลุกขึ้นมา นี่ต้องบังคับตัวเองให้ได้ ต้องบังคับให้ได้ นี่เราบังคับเด็ก บังคับทุกคนบังคับได้ แพ้มันไง มันมาอดอ้อนนะ หมดเลย ควักกระเป๋าหมดเลย นี่แล้วเวลาอาชนะตัวเอง มันมาอดมาอ้อนไหม กิเลสมันมีมาแหย่ไหม ลูกก่อนนำ เดี่ยวไม่ไหวแล้ว มันก็มาอดมาอ้อนเรา

เหมือนกัน กิเลสมันก็มากล่อมเราเหมือนกัน แต่เราเอาชนะกิเลสได้อย่างไร ถ้าเราชนะกิเลส กิเลส ถ้าเราชนะมันสักหนหนึ่ง เป็นการยืนยันว่า อ้าว! เราก็นชนะได้ เราชนะได้เราก็นมีความสุขได้ เราก็น ควบคุมตัวเราได้ พอควบคุมตัวเราได้ในะ

ถ้าเราแสวงหามาปัจจัยเครื่องอาศัย เราแสวงหามาเนี่ยถ้าเราเก็บรู้จักมัธยัสถ์ ตระกูลไหนรู้จัก ซ่อมแซมบำรุงรักษาของที่ใช้สอยอยู่ ตระกูลนั้นจะเจริญตลอดไป จะมั่งมีศรีสุขขนาดไหนไม่รู้จัก ถนอมรักษา ไม่รู้จักซ่อมบำรุงของใช้ในะ มันจะเสื่อมสภาพไป มันจะหมดไป เราทำมาขนาดไหน ถ้าเรารู้จักเก็บ รู้จักรักษา รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มันพอทั้งนั้นนะ การได้มากกับการเสียไป การเสียไป เราจ่ายออกไป จ่ายออกมากกว่ารายรับมันก็ไม่ไหวแล้ว

แต่ถ้ามันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มันจ่ายไปแล้วมันจะไปเอามาจากไหน มาจากหัวใจนี่ไง มา จากรู้จักคิด รู้จักความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติได้ค่าใช้จ่ายมันไม่มีหрок คฤติ ดูพระฉันมือเดียว มือเดียวนี้อยอดอาหารอีกนะ ๓ วัน ๔ วันฉันหนหนึ่ง ทางโลกบอกว่าไม่ได้ ทำไม่ได้หрок ทำ ไม่ได้ทำไม่เราทำกัน ได้ละ มันเป็นความเคยชินนะ เราเคยชินนะ คฤติ เรากินกันนะ ๕ มือ ๑๐ มือ แต่ถ้าเราถือศีล ๘ เห็นไหม เราก็นถือ ๒ มือ กลางวันแค่เพล ถ้าเราถือธุดงค์เราก็นถือมือเดียว แล้ว มันอยู่ได้ไหม ถ้าอยู่ได้ทำไมพระเราอยู่ได้ มันอยู่ได้ทั้งนั้นนะ เพียงแต่มันเป็นวิตถกจิรา มัน เป็นเรื่องของศักดิ์ศรี เห็นไหม นี่กินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อศักดิ์ศรี

ภิกษุกินเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้นละ ดำรงชีวิตไว้เพื่ออะไร เพราะเห็นคุณค่าของชีวิตไง ไม่ใช่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยนะ เราใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยเกินไป คฤติ ใช้จนกาลเวลากินตัวเองไป แล้วพอแก่เฒ่าขึ้นมา ก็ อยากรจะปฏิบัติ อยากรจะมีความสุข แล้วมันเอามาจากไหน แต่เรา เห็นไหม เราทุกวินาที ทุกเวลามี ค่า การมีค่าเราต้องเคลื่อนไหวตลอด เคลื่อนไหวเพื่อเรา ทำเพื่อเรา สรรพสิ่งเพื่อเรา ก็เป็น ประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา นี่ไงสมบัติของเราอยู่ที่นี้ สมบัติอยู่ที่ความสุขนี้ ความรู้สึกนี่ คฤติ เขาศึกษาวิชาการกันมาเพื่ออะไร เพื่อให้มีปัญญา ปัญญาอยู่ที่ไหน ปัญญาไม่ต้อง แยกไม่ต้องห้าม ปัญญาอยู่ในสมอง นั่นเป็นประสาโลกนะ

แต่ถ้าปัญญาของเราละ ปัญงามันรู้เท่าตัวเองนะ ปัญงาสมองนี่สมองกิเลสมันยุได้ อย่าง นั้นไม่ดี อย่างนี้ไม่ดี อย่างนี้ไม่ดี มันก็วิ่งตามมันไป แต่ถ้าเราทันของเราเอง ทันทของเราเองนะ ปัญงาในศาสนานะ ปัญงาคือการรอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง ความคิดของเราเนี่ย แล้วมีปัญงารู้เท่าความคิดนี้ แล้วความคิดมันจะยุเราได้ไหม แล้วเราจะตาม

ความคิดเราไปได้ใหม่ ในเมื่อปัญญาเราครอบคลุมมันไว้ ปัญญาเราทันมันไว้ มันอยู่ในอำนาจของเรา ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร นี่ถ้าเราฝึกมันจะเกิด ถ้าเราไม่ฝึกเราก็ไม่รู้ ไม่รู้ณะ

ปัญญาคืออะไร ความคิดที่เราคิดกันนี่มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นปัญญาวิชาชีพ มันเป็นสุขตมยปัญญา ไม่ใช่ภาวนามยปัญญา มันไม่ใช่ปัญญาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่า สีด สมภาสิ ปัญญา สีด สมภาสิ ปัญญา เพราะมันมีศีลมันถึงมีสมภาสิ พอมีสมภาสิมันถึงมีปัญญา นี่เราไม่มีสมภาสินะ เราก็ใช้ปัญญาๆ กัน ตะบี้ตะบันกันใช้ปัญญา ปัญญาของกิเลสไป ปัญญาจากความรู้สึก ปัญญาจากสมอง ปัญญาสติปัญญา ปัญญาจากการศึกษา ปัญญาอย่างนี้มันเป็นปัญญาที่เขาเอามาใช้ทำมาหากินกัน มันไม่ใช่ปัญญาฆ่ากิเลส ปัญญาฆ่ากิเลสมันอีกชั้นหนึ่ง อีกชั้นหนึ่งมันต้องมีการฝึกไป นี่ถ้าทำไปมันจะรู้ไปหมดคนะ

แต่ถ้าเราไม่ทำเราจะไม่รู้เลย นี่รถจะไปนี้จะเดินหน้าถอยหลังไม่รู้ แล้วถอยหลังไปมันว่าเดินหน้านะ มันถอยหลังมันใส่เกียร์แล้วถอยหลังไป นี่บอกวารถวิ่งอย่างนี้ นี่ประสาคนที่ไม่รู้ ประสาคนรู้นี้มันถอยหลังนะ ไม่ใช่เดินหน้า เดินหน้ามันต้องใส่เกียร์เดินหน้า รถมันต้องวิ่งไปข้างหน้า อย่างนั้นเขาเรียกถอยหลัง

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดของเรามันทำให้ชีวิตเรามันหมดไป หมดไป มันถอยหลัง ถอยหลังลงคลองไป ถอยหลังให้มันหมดไปวันๆ หนึ่งใจ ความถอยหลังของมันเป็นสภาวะแบบนั้น ถ้าเป็นความจริงของเราจะเป็นประโยชน์กับเรานะ นี่ศาสนามันเล็งใจอย่างนี้ ศาสนาจะเป็นประโยชน์อย่างนี้ เพื่อประโยชน์ของเรานะ สิ่งนี้ถึงบอกว่าเล็งเด็กเราเล็งด้วยอาหาร เล็งเราก็เล็งด้วยใจ เล็งด้วยศีล สมภาสิ ปัญญา แล้วจะเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง